

ВИКОНУЄМО ПРАКТИЧНУ РОБОТУ

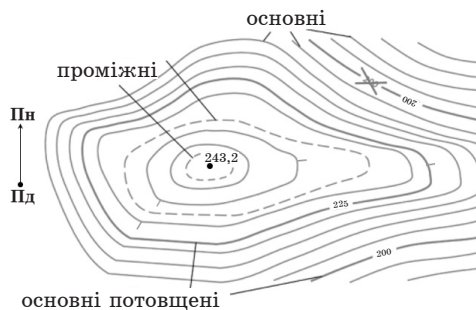
Визначення абсолютної та відносної висоти точок вказаних на
плані об'єктів • робота в парах

Приладдя: план місцевості (див. мал. 52 на с. 53), олівець.

Наука свідчить

Горизонталі проводять через рівні проміжки (висоту перерізу) в 1 м, 2,5 м, 5 м, 20 м або 40 м. Чим більший масштаб, тим меншою може бути відстань висоти перерізу. Для більшої наочності кожен п'яту горизонталь роблять потовщеною. За необхідності показати деталі рельєфу іноді пунктиром між основними горизонталями проводять проміжні з двічі меншою висотою перерізу. Числа висоти на горизонталях завжди направлені «головою» в бік зростання висоти.

Завдання до малюнка. З'ясуйте: 1) через скільки метрів проведені основні горизонталі; 2) яка форма рельєфу зображена; 3) яка абсолютна висота зображеної форми рельєфу; 4) які схили є найбільш пологими, а які найбільш стрімкими; 5) чому закреслене число «200» на одній з горизонталей.

Завдання

I. За планом місцевості визначте й запишіть відповіді:

1. За якими ознаками видно, що зображена на плані територія пагорбована? Через скільки метрів на плані проведені горизонталі?
2. Скільки пагорбів зображено на плані? Запишіть абсолютну висоту кожного з них.
3. В якій частині плану знаходиться пагорб з найвищою абсолютною висотою?
4. Чи є на плані улоговини? Що в них розташовано?
5. Що розташовано на вершині пагорба з абсолютною висотою 154,4 м?
6. Якими схилами цього пагорба:
  - можна найшвидше з'їхати на санчатах взимку?
  - найлегше підійматися вгору на велосипеді?
7. Обчисліть відносні висоти цього пагорба:
  - відносно правого берега річки Стрімкої;
  - відносно берега струмка, який витікає з джерела.

8. Яка висота урізу води озера Синього та річки Глибокої?

9. На якій висоті знаходяться такі об'єкти:

№	Географічні об'єкти	Абсолютна висота (h а), м	Відносна висота над річкою Стрімкою (h в), м
1	Будинок лісника		
2	Кам'яний кар'єр		
3	Залізнична станція		
4	Школа в с. Миколаївка		
5	Криниця біля с. Хуторець		
6	Електростанція біля міста Сонячного		

10. Поясніть, по рівній поверхні, вгору чи вниз ходять на роботу люди з села Березівка на електростанцію біля міста Сонячного, перетинаючи міст через річку Орішну? Поясніть, за якими ознаками ви це визначили.

11. З'ясуйте, чи можна побачити такі географічні об'єкти й чому:
а) кам'яний кар'єр з північної околиці села Березівка; б) з правого берега річки Біла село Хуторець; в) зі школи в с. Миколаївка електростанцію біля міста Сонячне?

II. *Намалюйте форми рельєфу за описом.*

Наука свідчить

За «малюнком» горизонталей можна визначити не лише крутість, але й форму схилів. Якщо горизонталі частішають до вершини – схил увігнутий, рідшають до вершини – опуклий. Коли горизонталі частішають та рідшають у кількох місцях – схил хвилястий. Втягнута петля горизонталей зображує зниження рельєфу – балку, долину, а опукла – підвищення

Завдання

Зорієнтуйте аркуш, позначте стрілкою напрям «Північ-Південь». Зобразіть за допомогою горизонталей (проводьте через 1 метр), бергштрихів та відміток висоти такі форми рельєфу й географічні об'єкти:

1. Пагорб висотою 5,5 м, північні схили якого – пологі, а південні – стрімкі. З півночі на південь через його вершину проходить ґрунтова дорога. Біля неї на північному схилі пагорба на висоті 4,5 м знаходиться чагарник, на південному на висоті 3 м – одне листяне дерево. Північний схил пагорба до висоти 3 м укритий мішаним лісом.
2. Улоговину глибиною 4,2 м, північний схил якої опуклий, а південний – увігнутий. На північному схилі на висоті 3,5 м знаходиться криниця, на південному на висоті 1 м – джерело. Від криниці до джерела пролягає стежка. Улоговина зайнята луками.